

2023.04.01. - Budapest

JátszóTérKép

A Serdülő- és gyermek-pszichoterápia folyóirat
VI. konferenciája

Absztraktfüzet

Játzó Térkép

A Serdülő- és gyermek-pszichoterápia folyóirat
VI. konferenciája – 2023.04.01.

	ELŐADÁSOK	WORKSHOPOK
8.30-9.00	<i>Regisztráció</i>	
9.00-9.45	Hódi Ágnes: Senkiföldjén („Borderlands”) – Migráció, serdülők és identitásformálódás	
9.45-10.00	<i>Rövid szünet</i>	
10.00-10.45	MedSpot Alapítvány (Gödény Anna, Kovács Erika): Párhuzamos valóságok – A háború hatása egy ukrán iskola mindennapjaira	Cordelia Alapítvány (Kepics Zsanett, Roszik-Volovik Xénia, Olena Smolenko, Torzsa Tímea): Hogy érzed magad? / Ты хорошо себя чувствуешь? (Jól érzed magad?) – Tolmácsos terápia menekült gyermekekkel és serdülőkkel
10.45-11.30	Campos J. Anna: Erővel vagy erőszakkal Kerry K. és Jack Novick: Érzelmi izomzat – Erős szülők, erős gyerekek c. könyvéhez	
11.30-12.00	<i>Kávészünet</i>	
12.00-12.45	Horváth Anikó: A Traumaközpont gyerekekkel és serdülőkkel folytatott munkájának tapasztalatai	Thalassa Ház (Papp Gergely, Pusztai Eszter, Póta Beáta, Mészáros Gergely): Fellegajtó nyitogató – Serdülők integrációja egy terápiás közösségben és azon túl
12.45-13.30	Hansjürgens Anna Mária, Vermes Judit: Anyu megette a Holdat	
13.30-14.30	<i>Ebédészünet</i>	
14.30-15.15	Tóth Erzsébet Fanni: BeszÉLJ! – De hogyan? Módszertani kérdések a pszichoterápia-tudomány kommunikációjában	Adrigán Erzsébet, Márkus Lilla Viktória: Élet az ismeretlenben – Jár(hat)atlan utakon
15.15-16.00	Sallay Viola: Az otthon érzelmi alaprajza (EMOTH) – Terápiás utak az otthon térképén	
16.00-16.30	<i>Kávészünet</i>	
16.30-18.00	Leradíroztak minket a pszichoterápia térképéről? – Kerekasztal-beszélgetés és szakmapolitikai problémafelvetés a gyermek-pszichoterápia helyzetéről¹	TámUgatók Terápiás és Segítőkutyás Alapítvány (Isépy Réka, Tóth-Mizser Lilla): Kutyák a lelki stabilitásért

¹ Balázs Judit, Bugán Antal, Füzese Illés Zsuzsanna, Nagy Brigitta, Pap Erika, Tényi Tamás, Tóth Erika, Unoka Zsolt

Hódi Ágnes

Senkiföldjén („Borderlands”)

Migráció, serdülők és identitásformálódás (plenáris előadás)

Az elmúlt évtizedben rendkívüli módon megnőtt az otthonukat elhagyni kényszerülők száma, és mára a valaha regisztrált legmagasabb szintre jutott, mióta csak ezeket az adatokat feljegyzik. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) jelentése szerint „2022 májusáig világszerte több mint 100 millió ember kényszerült otthona elhagyására üldöztetés, háború és fegyveres konfliktus, erőszak, az emberi jogok megsértése vagy a közrendet súlyosan megzavaró események miatt”. Ez ma már nemcsak az afrikai és ázsiai országokat érintő kérdés. Az ukrajnai háború kitörése óta csaknem 5 millió ukrán állampolgár keresett más országokban otthont.

Norvégia egyike azon európai országoknak, amely sok-sok éve, nagy számban fogad be menekülteket. Egy olyan oslói kerület pszichiátriai rendelésén dolgozom, amelynek lakossága csaknem teljes egészében afrikai és ázsiai bevándorlókból áll. Az utcán sétálva, a járókelőket és az öltözékeiket látva nehéz lenne megmondani, vajon melyik országban is járunk. Pácienseim többsége serdülőként, fiatal felnőttként került Norvégiába, de sokan vannak olyan fiatal páciensek is, akik már itt születtek, ám szülői családjuk nem integrálódott kulturálisan, hanem szegregálódó kulturális/vallási közösség tagja, vagy marginalizált elszigeteltségben él.

Azokat a fiatalokat, akik – gyakran kísérő nélkül – kerülnek egy idegen országba, a szakirodalom „borderland” serdülőknek nevezi. Előadásomban összefoglalom néhány tanulmány tanulságait a kivándorlás/bevándorlás pszichológiájával kapcsolatban, elsősorban a serdülőkori identitásképződés sajátosságaira összpontosítva. Apró szelete ez a bevándorlással kapcsolatos millió kérdésnek és pszichológiai problémának. Magyarországon is sokan tesznek erőfeszítéseket a felmerülő nehézségek megoldása érdekében. A klinikumban azonban talán még nem áll rendelkezésünkre elegendő összegzett tapasztalat és tudás, így a migrációs kérdéssel kapcsolatos pszichoterápiás szempontok kikristályosodásához nagy szükség van a közös gondolkodásra.

Hódi Ágnes

Pszichológus, gyermek- és felnőtt pszichoanalitikus, címzetes egyetemi tanár

MedSpot Alapítvány:

Gődény Anna

Kovács Erika

Párhuzamos valóságok – a háború hatása egy ukrán iskola mindennapjaira (előadás)

A menekültek segítésében is résztvevő MedSpot Alapítvány munkatársaiként egy budapesti ukrán iskola mentálhigiénés állapotának követésében, pszichológiai támogatásában veszünk részt egy másik önkéntes szervezettel együtt. Ennek a munkának a komplexitását, a traumatudatos működés szükségességét, az együttműködés lehetőségeit (együtt gondolkodás, közös nyelv, struktúra, keretek kialakítása, az ezek ellen ható tudattalan erők megmunkálása) szeretnénk bemutatni a háborús dinamika harctéren kívül is megjelenő fenyegetésében.

Gődény Anna

Klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta

Kovács Erika

Gyermek és ifjúsági klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta

Campos J. Anna

Erővel vagy erőszakkal

Kerry K. és Jack Novick: Érzelmi izomzat – Erős szülők, erős gyerekek c. könyvéhez (előadás)

A konferencia témaválasztásával reflexiós teret biztosít a gyors változások, válságok, bizonytalanságok élményeihez, melyek szinte mindennapjaink részévé váltak. Az ezzel járó érzések különféle megoldások felé vihetnek, de mindenki keresi annak a módját, hogyan védje meg magát a szorongás, tehetetlenség, düh, szégyen, megalázottság érzéseitől. Az elárasztó tapasztalatokkal, tehetetlenségérzéssel való megküzdésnek a testi-lelki egyensúly megtartásában kiemelt fontossága van: vihet a kompetencia-, hatóerőérzés, megküzdés irányába, de a tehetetlenségérzés megerősödése felé is. A jelenlegi világ kihívásai, időnként nehezen követhető változásai még inkább fókuszba teszik ennek a megküzdési képességnek a fontosságát.

A Novick házaspár az önszabályozás, önértékelés és konfliktusmegoldás módjait egybefoglaló pszichoanalitikus fejlődésmodellt dolgozott ki, ahol egymással párhuzamosan alakul kétfajta szelfreguláció, két párhuzamos ösvény. Az omnipotens rendszer győztes-vesztes hatalmi dinamikával, mások kényszerítésével vagy önfeladással, és mágikus gondolkodással működik, zártan és önismétlően. A szerzők szerint traumák hatására hajlamosabbak vagyunk ezt a megoldást választani.

Előadásom elsősorban Érzelmi izomzat c. könyvükre fókuszál, mely a kompetens, nyílt rendszerű szabályozás megalapozását írja le, a másik ösvény eszközeit. A különböző érzelmi készségek hozzájárulnak a rugalmas, alkalmazkodó, de nem önfeladó önszabályozáshoz. Ez változáshoz, növekedéshez és kreatív megoldásokhoz vezet, belülről erősítve ezzel a gyermeket (és felnőttet), hogy képes legyen szembenézni az élet kihívásaival. Mit tehetnek ezért a szülők, nevelők, szakemberek? A könyvben számos támpontot és eszközt kaphatnak ehhez.

A könyv egyik specialitása az is, hogy egyszerre szól laikus szülőkhöz és segítő szakemberekhez (pedagógusokhoz, pszichológusokhoz), a pszichoanalitikus fogalmakat a szülők és gyermekek számára is használható kifejezéseké alakítják. Ezt jól kamatoztathatjuk szülőként, gyermekterápiákban, vagy óvodában-bölcsődében dolgozva is. Azt is, ahogyan a szerzők példáikban megvilágítanak bizonyos mozgatórugókat kapcsolatainkban, illetve a kölcsönös érzelemszabályozás kompetens és omnipotens módjait. A könyv segítségével terápiás vagy tanácsadói munkánkat is megtámogathatjuk, de előadásomban szeretnék hangsúlyt fektetni a preventív munkára, például a szülőcsoportok, vagy esetscsoportok hasznosságára.

Campos J. Anna

Pszichoanalitikus, gyermek- pszichoterapeuta, mozgásterapeuta

Cordelia Alapítvány:
Kepics Zsanett
Roszik-Volovik Xénia
Olena Smolenko
Torzsa Tímea

Hogy érzed magad?/ ты хорошо себя чувствуешь? (Jól érzed magad?) – tolmácsos terápia menekült gyermekekkel és serdülőkkel (műhely)

“Nem szeretnék tolmácsos pszichológust.” – jelzi egy-egy bejelentkező, amikor a Cordelia Alapítványtól segítséget kér, az anyanyelvű terapeutáknak azonban már nincs kapacitása. Szükségszerűnek tűnik, hogy a menekültek terápiás ellátásában a tolmáccsal végzett terápiák is helyet kapjanak, melyek számos ponton különböznek a klasszikus terápiáktól. A kétszemélyes helyzet háromszemélyessé válik, módosul a dinamika, nő a nonverbalitás szerepe. Különösen bonyolulttá válik ez a folyamat gyermekek esetén. Módszertani képzéseink során nem találkoztunk ilyen helyzetekkel, a háború új kihívások elé állított minket.

A tolmácsokkal végzett munka egy terápiás alkalom során, egyszerre hordozza magában a színesebb, gazdagabb perspektívákat, valamint a szerephatárok, kommunikációs korlátok kihívásait. A “tolmácsos terápia” számos nehézséggel, buktatóval jár, hogyan tudunk mégis segíteni? Arra hívjuk a konferencia résztvevőit, hogy közösen nézzünk rá egy tolmáccsal végzett terápiás helyzet sajátosságaira.

A műhely során egy szimulációs helyzetben bemutatunk egy fiktív terápiás órarészletet. Az esethozó egy ukrán/országi anyanyelvű terapeuta, aki saját serdülő esetének szerepébe bújva jeleníti meg a páciensét. A műhely egyik vállalkozó résztvevője a terapeuta szerepében az általunk biztosított tolmács segítségével próbál segíteni a kamasznak. A résztvevők közül emellett létrejön egy reflektív team, akik a családterápiából ismert anderseni reflektív team módosított változata alapján megfigyelik a helyzetet, és segítik a terapeutát. A szimulációs helyzet végén mindannyian visszajelzünk a látottakra, s ezáltal reflektálunk a tolmáccsal végzett serdülőterápia jellegzetességeire, illetve együtt gondolkodunk azon, melyek a menekült gyermekekkel, serdülőkkel végzett terápiák jellemzői, miben más a gyermekekkel, csoportokkal végzett tolmáccsal kísért munka.

Kepics Zsanett
Klinikai és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus

Roszik-Volovik Xénia
Klinikai és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus

Olena Smolenko
Pszichológus

Torzsa Tímea
Klinikai és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus

Horváth Anikó

A Traumaközpont ukrainai menekült gyerekekkel és serdülőkkel folytatott munkájának tapasztalatai (előadás)

A Traumaközpont egyik legfontosabb küldetése olyan traumát átélt személyek támogatása, akiknek háttere nem tenné lehetővé a rendszeres segítséghez való hozzáférést. Ilyen sérülékeny csoportot képeznek azok a fiatalok, akik a COVID-19 világjárvány következtében krízist éltek át vagy többször jelentős alkalmazkodásra kényszerültek, akikkel a reziliencia erősítése és a stresszkezelés támogatása céljából dolgozunk együtt, csoportos formában.

Traumát átélt gyerekekkel foglalkozunk továbbá az Ukrajnából menekült családok mentális támogatására létrehozott projekt keretében, amelynek során egyéni és csoportos foglalkozásokat tartunk, pszichoedukációt végzünk, közösségépítő tevékenységet folytatunk.

Mіндеzen programok tapasztalatait összegezve mutatjuk be a gyerekek és serdülők utóbbi időben tapasztalt nehézségeit, és válaszokat arra, hogyan nyújthatunk segítséget számukra.

Horváth Anikó

Krizistanácsadó szakpszichológus

Hansjürgens Anna Mária

Vermes Judit

Anyu megette a Holdat (előadás)

Kreatív kapaszkodók keresése indított bennünket arra, hogy egy könyvvel forduljunk a mentálisan beteg szülők gyermekei, családjuk, valamint tágabb környezetük felé.

A könyv megírására személyes és szakmai tapasztalatok indítottak bennünket, melyet a konferencián tartott előadás keretében szeretnénk bemutatni.

Elsődleges célunk, hogy az itt jelenlévő kollégák, – akik vélhetően találkoznak érintett gyermekekkel és családtagjaikkal – egy olyan pszicho-edukációs könyvvel ismerkedhessenek meg, mely a megszokottól eltérő megközelítésével nyújthat segítséget terápiás munkájukban.

Hansjürgens Anna Mária felnőtt klinikai szakpszichológusként, pszichoterapeutaként a szakmai munkája során sokszor dolgozott mentálisan beteg szülőkkel és felnőtt gyermekeikkel. Évekkel ezelőtt már tartott előadást a “Serdülő- és gyermek- pszichoterápia” folyóirat konferenciáján.

Akkor olyan, külföldön megjelent oktató mesekönyvekről adott elő, amelyek segítséget nyújtanak a beteg szülők gyermekeinek és családjuknak azokban a kritikus szituációkban, amikor a gyermek számára traumatikus élmények keletkeznek.

Vermes Judit olvasmányos, meseszerű történetei, laikusok számára is érthető módon közelítik meg ezt a nehéz és bonyolult témát. Sajátosságuk, hogy a gyermekek szemével és nézőpontjából mutatják be, milyen lehet pszichés problémával küzdő vagy mentális betegségben szenvedő szülővel élni.

A mentális betegség – különösen a pszichotikus állapottal is járó kórképek – jelenléte egy családban mindenképpen meghaladja a zavarnak azt a mértékét, amit a család tagjai sikerrel tudnának megoldani úgy, hogy az a gyermekek számára ne jelentsen fenyegető élményt. Szakmai segítségre van szükség, hogy a család „TérKép”-én keletkezett káoszban helyre tudjon állni a gyermek számára nélkülözhetetlen biztonságos környezet.

Könyvünk ebben az újrendezésben szeretne iránytűként, kapaszkodóként támogatást nyújtani, hogy az érintettek megértsék ezen zavarok természetét, és beszélni, beszélgetni tudjanak állapotukról hozzátartozóikkal.

Hansjürgens Anna Mária

Klinikai szakpszichológus, pszichoanalitikus pszichoterapeuta

Vermes Judit

A kötet társszerzője, sajtóinformatikus

Thalassa Ház:
Papp Gergely
Póta Beáta
Pusztai Eszter
Debreczeni Tamás Gábor
Nagy-Kálmánchelyi Orsolya
Mészáros Gergely

Fellegajtó nyitogató – serdülők integrációja egy terápiás közösségben és azon túl (műhely)

Háttér: Mind a hazai, mind a nemzetközi mentálhigiéniai ellátórendszerben nehézséget okoz a serdülők és a fiatal felnőttek pszichés segítése, mivel a gyermek ellátórendszer kereteihez túl „nagyok” a felnőtt ellátórendszer kereteihez túl „kicsik”. Ezen korosztály pszichiátriai nehézségeinek kezelésére „transition psychiatry” elnevezéssel több országban külön ambulanciák, osztályok kezdtek szerveződni. Bár hazánkban kifejezetten ilyen ambulancia vagy osztály még nem üzemel, a Thalassa Házban hosszú idő óta látunk el terápiás közösségi keretben 16 év feletti serdülőket felnőtt korúakkal együtt. Ugyanakkor a hozzánk fordulóknak közös nehézsége sokszor a felnőtté válásban, felelősségvállalásban való valamiféle elakadás. A workshop célja, hogy bemutassuk a terápiás közösségben a serdülők és nem serdülők szerepeit, helyzetét, integrációjuk lehetőségeiről közösen gondolkodjunk, mind a terápiás közösség keretein belül, mind azon túl.

Módszer: A workshop résztvevői szociodramatikus helyzetgyakorlat segítségével rövid időre behelyezkedhetnek egy terápiás közösség különböző tagjainak helyzetébe, és egy szimulált “nagycsoporthoz” szituációban megtapasztalhatják magukat és a többi résztvevőt ezekben a szerepekben. A helyzetgyakorlatot követően szabad megbeszélésre és reflexióra invitáljuk a résztvevőket.

Megbeszélés: A szabad diskusszió során a helyzetgyakorlatban tapasztalt saját élményeinket is segítségül hívva megvizsgálhatjuk, hogy a serdülő és fiatal felnőtt korosztály speciális problémakörének megértését hogyan segíti egy olyan terápiás közösség, amiben serdülők és felnőtt korúak együtt vannak jelen, illetve rátekinthetünk, mik lehetnek ennek a hátulütői. Fontos diskussziós szempontnak tartjuk azt is, hogy megbeszéljük a terápiás közösségben eltöltött idő, az ott megtapasztalt adekvát, teherbíró képességnek megfelelő felelősségvállalás, transzparencia, határok képviselése milyen módon járulhat hozzá a leválás-felnövés problematikájával való hatékonyabb megküzdéshez, ezáltal pedig a későbbi sikeres társadalmi integrációhoz.

Papp Gergely
Szocioterápiás munkatárs

Póta Beáta
Szakápoló, egészségügyi tanár

Pusztai Eszter
Klinikai szakpszichológus

Mészáros Gergely
Pszichiáter, gyermekpszichiáter

Dr. Tóth Erzsébet Fanni PhD

BeszÉLJ! – de hogyan? Módszertani kérdések a pszichoterápia-tudomány kommunikációjában (előadás)

Mind a pszichoterápia, mind a pszichológia tudománya évtizedek óta foglalkozik a gyerekkorban elszenvedett traumák feltárásával és kezelésével. A szakma képviselői a tudományos eredményeket szakmai folyóiratokban, monográfiákban, esetenként a zsargont ismerő körökben osztják meg. A tudás így egy szűk és privilegizált helyzetben lévő közeg kiváltsága lesz. Előadásomban arra keresem a választ, milyen lehetőségei vannak egy traumákat kutató, pszichoterápia-tudományban jártas szakembernek, ha az elméleti és gyakorlati tudásanyagot írásban vissza szeretné juttatni oda, ahonnan elhozta: a társadalmi traumát átélt családok legfiatalabb generációihoz. Áttekintem, hogy milyen hagyományokra, kommunikációs és vizualizációs keretekre támaszkodhat egy szakember a magyar nyelvterületen. Végül egy rövid esettanulmányban az autoetnográfia módszerét alkalmazva vázolom, milyen kihívásokkal kellett szembenéznem, amikor a szakma tudományos formai kapaszkodóin kívül, kutatási eredményeimet és a művészetek eszköztárát is felhasználva szerettem volna gyerekeknek és kamaszoknak traumáról mesélni.

Dr. Tóth Erzsébet Fanni PhD

Tudományos munkatárs, pszichológus

Dr. Sallay Viola PhD

Dr. Martos Tamás PhD

EMOTH – terápiás utak az otthon térképén (előadás)

Az előadáson bemutatjuk az Otthoni Érzelmi Térképe / EMOTH módszert és annak kamaszkorú gyermekekkel, illetve családokkal történő alkalmazását. Az EMOTH módszer korábbi kutatásainkon alapul, és célja – mind a kutatásban, mind terápiában – az otthoni környezetben zajló egyéni érzelmi önszabályozási folyamatok és a családdinamika közötti kapcsolat feltárása. Az EMOTH alkalmazása során a résztvevő gyermekek és felnőttek elkészítik az otthonuk alaprajzát, majd megkeresik és megjelölik rajta fontos érzelmi élmények, például a biztonság, bizonytalanság, összetartozás és elvonulás helyeit. Az érzelmileg jelentős élmények és az ezekhez kapcsolódó történetek megosztása során a szakember és a résztvevők közösen érthetik meg az otthoni helyzetek jelentőségét és kidolgozhatják a további munka fókuszát.

Az EMOTH tehát lehetőséget ad a partneri és alkotó folyamatok bevonására a terápiába. Ennek eredményeképpen a terapeuta és a páciens közös térképen tudja bejárni a családi kapcsolatok és egyéni érzelmi folyamatok útvesztőit. Az előadásban kamaszok részvételével folytatott, egyéni- és családterápiás esetrészleteken keresztül mutatjuk be a módszer nyújtotta lehetőségeket, illetve a módszer lehetséges variációit, a rajzolástól az EMOTH terápiás eszköz használatáig.

Dr. Sallay Viola PhD

Egyetemi adjunktus, szakpszichológus, családterapeuta

Adrigán Erzsébet
Márkus Lilla Viktória

Élet az ismeretlenben – Jár(hat)atlan utakon (műhely)

Műhelyünkben egy Ukrajnából menekült gyerek terápiájának kezdeti nehézségeit, dilemmáit szeretnénk bemutatni és ezeken keresztül közös gondolkodásra hívni a résztvevőket.

A menekült lét sajátosságai, mint az otthon kényszerű elhagyása, a fizikai és érzelmi biztonság elvesztése sok szempontból speciális körültekintést igényelnek a szakembertől. Az átélt nehézségek alapjaiban határozzák meg a család és a gyerek aktuális pszichés állapotát és a kialakult tüneteket, azonban a menekülés kollektív élményén túl nem feledkezhetünk el az egyedi megélés fontosságáról sem. A megváltozott élethelyzettel való megküzdésben az aktuális nehézségeken túl a család alapvető funkcionalitása, valamint az adott gyerek korábbi kapcsolati élményei is szerepet játszanak.

Az általunk ismertett páciens szülei ismerősök segítségével rövid időn belül lakhatáshoz, munkalehetőséghez jutottak, gyerekeik iskoláztatása is gyorsan megoldódott. Bizonytalanságból adódó szorongásuk így csökkenni tudott. Bízta őket abban, hogy sikerül jól alkalmazkodniuk a megváltozott feltételekhez, és a körülményekhez képest kielégítő életet élhetnek. Csalódást és aggodalmat okozott számukra gyermekük iskolai beilleszkedési problémája, a megnyugtató helyzet ellenére fokozódó szorongásai, tünetei. Tehetetlennek érezték magukat, végül pszichoterápiás segítséget kerestek.

Műhelyünkben a páciens történetének bemutatásán, valamint saját közös, szupervíziós tapasztalatunkon keresztül az egyedi kapcsolati mintázatok megjelenését és fontosságát vitatnánk meg és gondolkodnánk arról, amikor az ezekre való reflektálás nehezítetté válik. Közös vizsgálónk meg, hogy miként gátolhatja a háborúhoz való viszonyulása, a saját szorongása a terapeutát és a szupervízort abban, hogy bizonyos kapcsolatban megjelenő folyamatokra ráláthasson.

A jelen család menekült helyzete alapvetően határozta meg a terápiás kapcsolat kezdeti alakulását, a gyereket körülvevő realitás kötötte le a szakembereket, mind a terapeutát, mind a szupervízort. Mindkettőjüknek szükséges volt a háborúval kapcsolatos érzéseik, szorongásaik felismerésére, valamint a közösen megélt élményük tudatosítására ahhoz, hogy a páciens megfelelő pszichés segítséget kaphasson.

Adrigán Erzsébet
Kiképző pszichoanalitikus, Kiképző gyerekterapeuta

Márkus Lilla Viktória
Csecsemő- szülő konzulens, Gyermek és ifjúsági klinikai szakpszichológus jelölt

Adrigán Erzsébet
Csák Annamária
Halász Anna
Jakab Katalin
Ledniczki Ildikó
Rajnik Mária
Szilágyi Nóra

Szakmapolitikai problémafelvetés a gyermek-pszichoterápia helyzetéről (kerekasztal- beszélgetés)

Célunk a gyermek-pszichoterápiák hivatalos elismertségével kapcsolatos gondolkodás, ennek keretében az, hogy a gyermek-pszichoterápiás képzés jelenlegi helyzetét nyílttá és párbeszéd tárgyává tegyük.

Fontosnak véljük, hogy a gyermek-pszichoterápia területe ne sikkadjon el a felnőtt módszerek mögött, ami a jelen szakmai közegben egyre inkább érezhető. Ennek erős jele, hogy a pszichoterápiás szakvizsgára néhány éve nem lehet gyerekesetet vinni, és a gyermek-pszichoterápiás elméleti vizsgakérdések is kihúzásra kerültek. Semmilyen törvényi háttér nem változott, sem szakmai egyeztetésről nem hallottunk, csak utólag értesültünk erről mi is, a Magyar Pszichiátriai Társaság Gyermek-pszichoterápiás Szekciójának tagjai és néhány társuló gyermek-pszichoterapeuta, akik kezdeményezzük ezt a fórumot.

Mit sugall ez a váltás? Mint második módszer működhet csak a gyermekterápia, felnőtt módszerre ráépülően. Önálló módszerként nem elismert így, azaz ha valaki pályája során pszichoterapeutaként kizárólag gyerekesetekkel szeretne foglalkozni, és ilyen irányú képzést folytat, akkor nem juthat el a pszichoterapeuta képzettségig. Ez számos elvi és gyakorlati kérdést felvet.

Másrészt mi az alapja ennek a váltásnak? Erről keveset tudunk, szinte semmit. Ugyanakkor fontosnak véljük a szakmai szempontok átgondolását egy ilyen döntés esetén, és a képzés menetének szakmai érvek mentén való alakítását. Szeretnénk, ha az egyetemi grémiumok képviselői élnének a lehetőséggel, hogy részt vesznek a megoldás kidolgozásában.

Kiemelnénk, hogy a gyermek-pszichoterápiát végzők aránya igen nagy a terápiás szcénában, de szakmai képviselőjük alig érvényesül. Így jelenleg meglehetősen kiszolgáltatottak a gyermek-pszichoterapeuták, például a Pszichoterápiás Tanácsban sem képviselt külön e terület. Ezzel nemcsak a gyerekterapeuták kiszolgáltatottak, hanem a gyerekellátás és az érintett gyerekek is.

E konferencia teret nyújthat ahhoz, hogy az érintett hallgatósággal együtt tudjunk gondolkodni – bármely módszer keretein belül is dolgoznak gyerekekkel – mindezek elméleti és gyakorlati vonatkozásairól.

A kerekasztal résztvevői:

Adrigán Erzsébet, Balázs Judit, Bugán Antal, Csák Annamária, Füzesné Illés Zsuzsanna, Halász Anna, Ledniczki Ildikó, Nagy Brigitta, Pap Erika, Rajnik Mária, Tényi Tamás, Tóth Erika, Unoka Zsolt

Támogatás Terápiás és Segítőkutyás Alapítvány:

Isépy Réka

Tóth-Mizser Lilla

Kutyák a lelki stabilitásért

Interaktív előadás a kutyával asszisztált terápia alkalmazásáról pszichés zavarokkal küzdő gyermekek és serdülők körében (műhely)

Műhelyünk során bemutatjuk hogyan is épül fel egy traumatizált, bántalmazott és pszichés zavarral küzdő gyerekek számára tartott kutyaterápiás csoport, miként nyújtunk kapaszkodót emocionális nehézségeikhez és segítjük több terápiás módszer integrált alkalmazásán keresztül a gyermekek érzelmszabályozó, problémamegoldó és szociális képességeinek alakulását.

Részletesen betekintést nyerhettek kutyaterápiás munkánkba gyermekotthonban élő gyerekeknek tartott érzelmszabályozó csoportunk, egy autizmussal élő serdülő egyéni fejlesztésén és menekült gyermekeknek tartott csoportfoglalkozásunk ismertetésén keresztül.

A hátrányos családi környezetből kikerülő, vagy bántalmazott, traumákon átesett gyerekek terápiája során nehézséget jelenthet a bizalmi kapcsolat kialakítása, az ellenállás leküzdése. A kutyával asszisztált terápiás foglalkozások során általában a kutyával jön létre először a kapcsolat. A kutya nem támaszt követelményeket, nem rendelkezik előítéletekkel, barátságos, nem vesz fel szemkontaktust, és el is tereli a figyelmet valami kellemesre a stresszes helyzetekben, ezzel is hozzájárulva egy nyugodtabb állapot eléréséhez. Meg lehet velük osztani a bánatot, szomorúságot, képesek együtt érzően viselkedni, ezért a kutyák nagyon jó projekciós felületet nyújtanak, a gyerekek könnyen azonosulnak velük, ugyanakkor biztonságosabbnak érzik eljátszani a kutyával vagy elmesélni nekik a bennük zajló konfliktusokat, nehéz élményeket. Ha a bizalomra épülő kontaktus az állattal megvan, a segítő szakember már könnyebb helyzetben van. Az állat hídszerepet tölt be a felnőtt és a gyerek között, az állat iránti bizalom és pozitív attitűd áttevődik a pszichológusra, segítő szakemberre.

Összességében a gyermekek számára pozitív élményeket szeretnénk nyújtani, ugyanis a klienseink nagy része fiatalok ellenére több traumatikus élményt élt már át. A pozitív élmények, a pozitív korrekciós kapcsolat, az elfogadás, a közösséghez tartozás megélése és a terápiás technikák, a kutya hatása által tüneteik enyhülését reméljük és figyelhetjük meg.

Interaktív előadásunk során találkozhattok négy lábú munkatársainkkal is, akik segítségével ti is megtapasztalhatjátok, hogy a gyerekek számára milyen élmény csoportjainkra járni.

Isépy Réka

Gyermekklinikai szakpszichológus és kutyás terápiás csoportvezető

Tóth-Mizser Lilla

Gyógypedagógus és terápiás kutya felvezető